

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Den: 11. november 2025

Høringssvar til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (Øget anvendelse af kropsscannere og metaldetektorer, private vagter i psykiatrien, forældelsesfrister i Det Psykiatriske Patientklagenævn m.v.)

Dansk Sygeplejeråd

Sankt Annæ Plads 30
DK-1250 København K

mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Dansk Sygeplejeråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget. Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde med Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker.

Generelle bemærkninger

Dansk Sygeplejeråd støtter lovforslagets formål om at øge trygheden i psykiatrien, men understreger, at tvangsforanstaltninger aldrig må erstatte faglighed, kommunikation, relationer og tillid.

Med afsæt i erfaringer fra praksis ønsker vi at gøre opmærksom på en væsentlig diskrepans mellem begreberne "sikkerhed" og "tryghed", som begge fremhæves i lovforslaget. Her fokuseres der på at etablere sikkerhed gennem teknologiske og strukturelle tiltag, herunder kropsscannere, metaldetektorer og anvendelse af vagter. Erfaringen fra praksis er dog, at tryghed for patienten primært skabes gennem relationer, kontinuitet og faglig tilstedeværelse. Der er derfor risiko for, at lovhjemlen, der skal understøtte sikkerhed, kan komme i modstrid med de faglige metoder og principper, der anvendes i praksis. Det er afgørende, at lovgivningen ikke underminerer den terapeutiske alliance og det miljø, som er nødvendigt for recovery og trivsel hos mennesker med psykiske lidelser.

Tryghed for både patienter og medarbejdere skabes bedst gennem tilstrækkelige medarbejderressourcer, kompetenceudvikling og et stærkt fokus på forebyggelse og deeskalering. Statistikker og forskning peger på, at tilstedeværelsen af højt fagligt uddannet personale har en direkte sammenhæng med reduceret anvendelse af tvang. DSR opfordrer derfor til, at der investeres i kompetenceudvikling, hvor specialuddannelsen i psykiatri er central.

Dertil skal det nævnes, at en oplagt mulighed for at sikre tryghed for særligt medarbejdere i psykiatrien er, at medarbejdere skal have bedre muligheder for navnebeskyttelse end tilfældet er i dag. De

eksisterende muligheder er fortsat utilstrækkelige. Medarbejdere i praksis oplever, at der i dag er en teoretisk mulighed for at få beskyttet sit navn i forbindelse med journalføring, men samtidig oplever de, at deres navn alligevel figurerer i visse dele af journalen. Det er uhenigtsmæssigt, og skaber ikke den tiltænkte tryghed for medarbejderne.

Det skal derudover bemærkes, at der er behov for en særlig indsats og opmærksomhed på tværfaglighed og psykiatriske fagkompetencer i den kommende sammenlægning af psykiatri og somatik, hvad angår specialviden om deeskalering og anvendelse af tvang.

Specifikke bemærkninger til lovforslagets dele

Vedr. kamerakig på patientstuer i tidsbegrænsede perioder på sikringsafdelingen

DSR anerkender behovet for at kunne iværksætte kamerakig i helt særlige, akutte tilfælde for at forhindre alvorlig eller livstruende selvskade. Det er positivt, at kamerakig kun kan iværksættes efter tilladelse fra Styrelsen fra Patientsikkerhed, så man dermed sikrer patientens rettigheder. Det bør dog sikres, at sagsbehandlingen er hurtig og smidig, så kamerakig kan iværksættes, når behovet er akut.

Det bør desuden fremgå tydeligt i den kommende bekendtgørelse, hvordan både patienter og medarbejdere informeres om anvendelsen, og hvordan tidsbegrænsning og tilsyn med ordningen sikres i praksis, og om øvrige relevante tiltag i forhold til begrænsning af selvskade er forsøgt forud for iværksættelse af kamerakig. Det bør understreges, at kamerakig skal være et supplement til allerede eksisterende tiltag.

Anvendelse af private vagter på psykiatriske afdelinger

Forslaget indebærer, at sygehusmyndigheden kan beslutte, at private vagter kan deltage ifm. udøvelse af magt og anvendelse af tvangsfiksering, hvis personalet har truffet afgørelse herom, og vagten har modtaget instruks fra personalet. I den forbindelse bør der være fokus på at sikre, at de private vagter har de nødvendige kompetencer vedr. tvangsanvendelse, at disse kompetencer vedligeholdes, og at private vagter ikke sættes i stedet for faguddannet personale med kendskab til patienten. Vagter er en nødløsning, og må aldrig blive en standard på bekostning af normeringen for fagligt uddannet personale.

Øget anvendelse af kropsscannere og metaldektorer

DSR bakker op om forslaget af hensyn til medarbejdernes liv og førlighed. Det er helt essentielt, at det med loven står klart, at den øgede anvendelse af kropsscannere og metaldektorer kun kan anvendes, når overlægen har taget beslutningen herom.

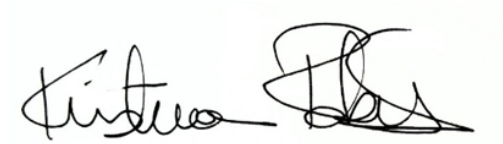
Det understreges, at mindstemiddelsprincippet i psykiatrilovens § 4, stk. 2, altid skal iagttages, og at faglighed og ressourcer ikke kan

erstattes af procedurer, som alene har til formål at sikre eventuelle genstande, patienten måtte have medbragt.

Forældelsesfrist for klager

Dansk Sygeplejeråd er bekymrede for forslaget om indførelse af forældelsesfrister i Det Psykiatriske Patientklagenævn. Med henvisning til de dokumenterede barrierer, der eksisterer for mennesker med psykiske lidelser – herunder PTSD – i forhold til at få stillet en diagnose og iværksat klageprocesser, er det problematisk, hvis der indføres begrænsninger i adgangen til at klage over tvangsindgreb. Det er afgørende, at mennesker med psykiske lidelser har mulighed for at få deres oplevelser vurderet, også selvom der er gået længere tid.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kristina Robins', with a stylized flourish at the end.

Kristina Robins
2. næstforkvinde